

मीखा ग्रंथ

लेखक : मीखा संदेष्टा

काळ : ख्रिस्त पूर्व 742 ते 687 या काळात लिहिले गेलेले.

मीखा हा मोरेशेथ गावातील संदेष्टा होता, जो योथाम, आहाज आणि हिज्कीया या यहूदाच्या राजांच्या काळात देवाचे वचन बोलला. त्याचा संदेश होता – देव आपल्या लोकांवर न्याय करेल, पण त्याचवेळी करुणा दाखवेल. तो अशा काळात उभा राहिला जेव्हा लोक मूर्तिपूजेत, अन्यायात आणि स्वार्थात बुडाले होते. समाजातील श्रीमंत आणि सत्ताधारी गरीबांवर अत्याचार करत होते, न्याय विकला जात होता आणि धर्माचा वापर स्वार्थासाठी होत होता. मीखा या सगळ्या दुष्टतेवर देवाचा न्याय जाहीर करतो. देव लोकांच्या गर्वाला खिळ बसवेल आणि अन्याय करणाऱ्यांना नमवेल, पण तो त्याच वेळी आपल्या लोकांना दयेने पुन्हा एकत्र करील. देव शिक्षा करतो, पण ती शिक्षा शुद्धतेकडे नेणारी असते.

मीखाने इस्राएलच्या नेत्यांवर आणि धार्मिक गुरूंवर कठोर ठपका ठेवला. ते देवाचे नाव घेत होते, पण न्याय विकत होते, सत्याला वाकवत होते आणि धर्माला पैशाच्या मोलात विकत घेत होते. धर्म भ्रष्ट झाला आणि सत्य लुप्त झाले. म्हणूनच मीखा चेतावतो की अन्याय आणि भ्रष्टाचाराचा शेवट विनाशात होतो. देव न्यायी आहे आणि तो अन्यायावर मौन धारण करत नाही. जेव्हा मनुष्य आपली सत्ता आणि संपत्ती दैवी तत्वांपेक्षा वर ठेवतो, तेव्हा देव स्वतः हस्तक्षेप करतो.

तरीही मीखा फक्त न्यायाचा संदेष्टा नाही, तर आशेचा द्रष्टाही आहे. त्याला भविष्य दिसते की एक दिवस देवाचे राज्य पृथ्वीवर प्रस्थापित होईल, जिथे युद्ध, हिंसा आणि भीती नसेल. प्रत्येक मनुष्य शांतीत आणि सुरक्षिततेत राहील. देवाचे शिक्षण सर्व राष्ट्रांपर्यंत पोहोचेल आणि लोक त्याच्या मार्गावर चालतील. त्या दिवशी कोणीही दुसऱ्याला घाबरणार नाही, कारण परमेश्वराचा आत्मा सर्वांवर वसलेला असेल.

मीखाची सर्वात गूढ आणि गौरवशाली भविष्यवाणी म्हणजे बेथलेहेम या लहानशा गावातून एक तारणकर्ता येईल जो जगात शांती आणेल. तो देवाच्या सामर्थ्याने आपला कळप चारील, आणि त्याचे राज्य संपूर्ण पृथ्वीवर पसरेल. हा नेता मूर्तिपूजा आणि खोट्या धर्माला अंत आणून खरी उपासना आणि न्याय प्रस्थापित करेल. देव आपल्या लोकांना पुन्हा आपल्या अधीन घेईल आणि त्यांच्यावरील आपली करुणा पुन्हा प्रकट करील. मीखा, देव आणि इस्राएल यांच्यातील संवादही उलगडतो. देव आपल्या लोकांना आठवण करून देतो की त्याने त्यांना गुलामगिरीतून मुक्त केले, पण त्यांना त्याचा विसर टाकला. लोक विचारतात की देवाला प्रसन्न करण्यासाठी काय अर्पण करावे, पण देव सांगतो की त्याला बाह्य विधी नव्हे, तर अंतःकरणातील प्रामाणिकता हवी आहे. खरी भक्ती म्हणजे न्यायाने वागणे, दयेने वागणे आणि देवासमोर नम्र राहणे. हेच जीवनाचे खरे धर्म आहे, जो देवाला सर्वात प्रिय आहे.

समाजातील अधःपात पाहून मीखाचे हृदय दुःखाने व्याकूळ होते. त्याला जाणवते की भक्ती आणि प्रामाणिकता पृथ्वीवरून नाहीशी झाली आहे, तरीही तो निराश होत नाही. त्याचा विश्वास दृढ आहे – अंधारात बसल्यानंतरही देव प्रकाश देतो. देव पाप्याला दंड देतो, पण त्याच वेळी त्याला क्षमा करतो. त्याचे प्रेम नेहमीच दंडापेक्षा मोठे असते. तो आपल्या लोकांचे अपराध पायांखाली तुडवतो आणि त्यांच्या पापांना विसरतो. देवाचा स्वभाव न्यायी असला तरी त्याची करुणा अंतहीन आहे, कारण त्याला दया करण्यात आनंद वाटतो. मीखाचा संदेश आजच्या काळातही तितकाच प्रभावी आहे. खरी भक्ती ही केवळ धार्मिक विधी आणि शब्दांत नाही, तर कृतीतून दिसणाऱ्या न्याय, दया आणि नम्रतेत आहे. देव न्याय करेल, पण जो पश्चात्ताप करतो, त्याला तो उभे करतो. म्हणून मीखाचा आवाज आजही आपल्याला स्मरण करून देतो – परमेश्वर तुझ्याकडे प्रकाश आहे, नम्र राहा, सत्यावर चाल, आणि दयेने वाग. हाच तो शाश्वत धडा जो मीखाच्या जीवनातून आणि संदेशातून आजही आपल्या अंतःकरणात गुंजत राहतो.